

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyē bālakāṇḍē

॥ dvāviṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ dvāviṃśaḥ sargaḥ ॥

rājñā svastyayanapūrvakaṃ rāmalakṣmaṇayōrmuninā saha
prasthāpanaṃ mārge tayōrviśvāmitrād balātibalākhyavidyayōḥ
prāptiśca

tathā vasiṣṭhē bruvati
rājā daśarathaḥ svayam |
prahr̥ṣṭavadanō rāma -
mājuhāva salakṣmaṇam || 1.22.1 ||

kṛtasvastyayanaṃ mātrā
pitṛā daśarathēna ca |
purōdhasā vasiṣṭhēna
maṅgalairabhimantritam || 1.22.2 ||

sa putraṃ mūrdhnyupāghrāya
rājā daśarathastadā |
dadau kuśikaputrāya
suprītēnāntarātmanā || 1.22.3 ||

tatō vāyuḥ sukhasparśō
nīrajaskō vavau tadā |

viśvāmitragataṃ rāmaṃ
 dṛṣṭvā rājīvalōcanam || 1.22.4 ||

puṣpavr̥ṣṭirmahatyāsīd
 dēvadundubhiniḥsvanaiḥ |
 śaṅkhadundubhinirghōṣaḥ
 prayātē tu mahātmani || 1.22.5 ||

viśvāmitrō yayāvagrē
 tatō rāmō mahāyaśāḥ |
 kākapakṣadharō dhanvī
 taṃ ca saumitriranvagāt || 1.22.6 ||

kalāpinau dhanuṣpāṇī
 śōbhayānau diśō daśa |
 viśvāmitraṃ mahātmānaṃ
 triśīrṣāviva pannagau || 1.22.7 ||

anujagmaturakṣudrau
 pitāmahamivāśvinau |
 anuyātau śriyā dīptau
 śōbhayantāvaninditau || 1.22.8 ||

tadā kuśikaputraṃ tu
 dhanuṣpāṇī svalaṅkṛtau |
 baddhagōdhāṅgulitrāṇau
 khaḍgavantau mahādyutī || 1.22.9 ||

kumārau cāruvapuṣau
 bhrātarau rāmalakṣmaṇau |

anuyātau śriyā dīptau
 śōbhayētāmaninditau |
 sthāṇuṃ dēvamivācintyaṃ
 kumārāviva pāvakī || 1.22.10 ||

adhyardhayōjanaṃ gatvā
 sarayvā dakṣiṇē taṭē |
 rāmēti madhurām vāṇīm
 viśvāmitrō'bhyabhāṣata || 1.22.11 ||

grhāṇa vatsa salilaṃ
 mā bhūt kālasya paryayaḥ |
 mantragrāmaṃ grhāṇa tvam
 balāmatibalāṃ tathā || 1.22.12 ||

na śramō na jvarō vā tē
 na rūpasya viparyayaḥ |
 na ca suptaṃ pramattaṃ vā
 dharṣayiṣyanti nairṛtāḥ || 1.22.13 ||

na bāhvōḥ sadṛśō vīryē
 pṛthivyāmasti kaścana |
 triṣu lōkēṣu vā rāma
 na bhavēt sadṛśastava || 1.22.14 ||

balāmatibalāṃ caiva
 paṭhatastāta rāghava |
 na saubhāgyē na dākṣiṇyē
 na jñānē buddhiniścayē |

nōttarē prativaktavyē
samō lōkē tavānagha || 1.22.15 ||

ētadvidyādvayē labdhē
na bhavēt sadṛśastava |
balā cātibalā caiva
sarvajñānasya mātaraḥ || 1.22.16 ||

kṣutpipāsē na tē rāma
bhaviṣyētē narōttama |
balāmatibalāṃ caiva
paṭhatastāta rāghava || 1.22.17 ||

grhāṇa sarvalōkasya
guptayē raghunandana |
vidyādvayamadhīyānē
yaśāścātha bhavēd bhuvi || 1.22.18 ||

pitāmahasutē hyētē
vidyē tējaḥsamanvitē |
pradātum tava kākutstha
sadṛśastvaṃ hi pārthiva || 1.22.19 ||

kāmaṃ bahuguṇāḥ sarvē
tvayyētē nātra saṃśayaḥ |
tapasā sambhṛtē caitē
bahurūpē bhaviṣyataḥ || 1.22.20 ||

tatō rāmō jalaṃ sprṣtvā
prahrṣṭavadanaḥ śuciḥ |

pratijagrāha tē vidyē
 maharṣērbhāvitātmanaḥ || 1.22.21 ||

vidyāsamuditō rāmaḥ
 śuśubhē bhīmavikramaḥ |
 sahasraraśmirbhagavā -
 ñśaradīva divākaraḥ || 1.22.22 ||

gurukāryāṇi sarvāṇi
 niyujya kuśikātmajā |
 ūṣustāṃ rajanīm tatra
 sarayvām sasukhaṃ trayāḥ || 1.22.23 ||

daśarathanṛpasūnusattamābhyām
 tṛṇaśayanē'nucitē tadōṣitābhyām |
 kuśikasutavacō'nulālitābhyām
 sukhamiva sā vibabhau vibhāvarī ca || 1.22.24 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē
 bālakāṇḍē dvāviṃśaḥ sargaḥ ||